

තෙ රුවන් මාලා

1. ඇරඹුම

1. දිනිඳු කිරුළ බැව් මා ගේ මුදුන්හි කිරීමෙන්
නිමල යහැනි උන් සද්දම නළල්හි දරීමෙන්
දුලබ තෙත දකුම උන් පුත් බරන් ගත් කිරීමෙන්
කියනෙමි තෙ රුවන් මාලා සියක් මත් සොලෝ එක්.

2. බුදු රුවන් මාලාව

2. දන නදන කළා වූ බෝ මුලස්තේ මරුන් සව
කම මනසිනිටීමෙන් සිව් අහිත් යුත් ඉවත් සව
නම මනසිනිටීමෙන් ඒ තුමන් ගේ සද කල්
දන නදන කෙරෙත් නම සව කෙලෙස් සිත් වදිම උන්.

3. ස ක ර අසැකි හා කප් මත් සුවාහස් සුගත් වූ
ස ක ර දිවකුරා නම් වූ තිලෝනා මුලේ පා
ස ක ර සතර දම යුත් වී වරම උන් එ බෝසත්
ස ක ර ඇසතු රුක් මුල්හි මෙ කල් වී වදිම මම.

4. ද ස දස දසයෙන් යුත් වූ පෙරුම් සව පිරීමෙන්
ද.ස දස බලයෙන් යුත් වූ සුගත් බැව් ලැබීමෙන්
ද ස වීද මරසෙන් මුත් බෝ මුලස්තේ හිඳීමෙන්
ද ස ඇදිලි බැඳීමෙන් ඒ සුගත් මම වදිම නිත්.

5. දියන පසිඳු කින් ගොස් දමරද අත් සියල් දත් ඉසිපතන අරමිනි සුත් දෙසීමෙන් එ දම්සක් කෙළ'ටළොස බඹුන් හා පස්වගුන් සවි තුමන්ටත් අමන පැන පෙවූ ඒ දමරදුන් පා වදිමි නිත්.
6. මුනිබල හැඟැවීමෙන් තුන් දහස් පන්සියක් වූ පෙළහර සොළසක් දක්වා දෙසීමෙන් එ සිවුසස් උරුවෙල කසුබුන් ඇ ඒ දළල් ගේ තුබු සවි කුදිටු බිඳුවමින් වොක් සෙන් සවන් දුන් වදිමි නිත්.
7. ඇසතු තුරු මුලස්නේ දී මරුන් බුන් තිලෝනා කුගඅරම ගුවන් දී ඉද්දි හා දම් දෙසීමෙන් සියරදු සුදෙවුන් ඇ කැත් රදුන් ගේ තුබු මන් බිඳැ කම් පද වැන්දු දමරදුන් පා වදිමි නිත්.
8. තිදස පුරවරේ සක්දෙව් රදුන් ගේ විසල් වූ පඬුඇඹුල අසුන්හි තුන් මසක් කල් හිදීමෙන් මුරු ගණ අබිදම් දෙස්නෙන් අසු ඒ කෙළක් පත් කළ මහපල පස්ඇස් ලෝතුමන් පා වදිමි නිත්.
9. සුපිරිසුදු ගුණෙන් යුත් වූ සවන් ගොස් විසල් නම් එ පුර පැවති යක් රෝ දුක් දුබික් තුන් නමින් යුත් එ බය හරවමින් දෙස්නෙන් රුවන් සුත් දිනක් සත් එ මුනි මම වදිමි මොක් දුන් සුවාසු දහස් සත්.
10. පෙළහර දසයක් පැමෙන් අළව් යක් විමන් දී බිලි ලද කුමරුන් උන් ඒ දිගායු කිරීමෙන් ඔහු පුළුවසු පැන් සවි විදමින් සුත් අළව් නම් දෙසුමෙනි තෙසරන් ගැන්වූ සුගත් ඒ වදිමි නිත්.
11. මහ මුනිවර රන්ගැස් ගොස් මහත් මෙන් කුළන් යුත් මහ සමය එ සුත් දෙස්නෙන් කිඹුල්වත් පුරේ වූ මහ වන වෙහෙරේ රැස් වූ මහත් දෙව් පිරිස්හි මහ අසැකි සුරන් ලී නම් පුරේ සෙන් වදිමි උන්.
12. බවග ගැසි හිවි උන් සවි සතුන් ගේ සියල් සිත් වෙන වෙන හැදිනීමෙන් නෙක් නසින් දම් දෙසීමෙන් මියුරු බඹ ගොසින් නෙක් දෙව් බඹුන් ඇ නිවන් ලූ වදිමි බැති පෙමින් ඒ දම් රදුන් අත් මුදුන් දී

- 13. යමකු දෙසන කල් දම් දෙව් බඹුන් නා නරන් ඇ පසු ඉදිරි දෙපස් ඇ හි බවක් දක්වමින් හුන් කුරු කුහුඹු කුඩා වූ සත් පටන් ඒ සියල් සත් සිය සිය බස සේ තේරි අසන් නම් වදිම උන්.
- 14. යමකු උපත කල් මේ ලෝ සියල් ඒකලු වී බිහිරු නද ඇසු නම්, පිල්හු සිත් සේ දිවූ නම්, තුනිවැ මැ කෙලෙසුන් සව් ලෙව් සතුන් ගේ ගියේ නම් අවගිනි නිවුණේ නම් මම වදිම උන් බැහින් සිත්.
- 15. බුදුනට පෙරටින් ගොස් වානයෙක් මං පිසි නම්, පොදු විහිද රජස් සව් සන්සිදි නම් වලාවෙක්, පැහැ පස කුසුමෙන් දිස්නා විසන්වත් කෙරෙත් නම්; පෙළහර මෙලෙසින් යුත් වී වඩුත් උන් වදිම නිත්.
- 16. පිරෙමිනි වළ තැන් යේ නම් සෙසින් කමකරුන් සව් සම වැ බෙර ඇසක් සේ උස් සියල් තැන් මැ යේ නම්, කනු කටු එ පහන් සව් ඇ මහින් පාවැ යේ නම් වැඩුමෙහි මුනිදඹුන් ගේ සද කල් වදිම උන්.
- 17. අබ තුළ ඉරියවු සිව් දෙවරමේ සේ කෙරෙත් නම්, පියවර තුනෙකින් සක්දෙව් පුරේ පිටැ යෙත් නම්, සිය රුවෙනි දහස් නෙක් රු මවාලා පවිත් නම්, ගුවනෙහි ද දිලෙත් නම් ඒ සවන් පා වදිම නිත්.
- 18. කුරිරු ගොර බිරම් වූ නා රදුන් යක් තවුස් විස් ගැහැව් බක බඹුන් තිත් වාදයෙන් යුත් අඟුල්මල් සුරිඳු අසුරිඳුන් ඇ නෙක් දැමීමෙන් ලෙසින් නෙක් සක වැඩ කළ තුන්ලෝනා වදිම නිත් පෙමින් සිත්.
- 19. කුලුණු මෙන සිනීමෙන් දම් දෙසීමෙන් සතුන් ගේ මොහදුරු දුරු ලීමෙන් ලෝ පබාවන් කිරීමෙන් අමත පැන පෙවීමෙන් සව් කෙලෙස් ගිම් නිවීමෙන් මේ බදු ලොවට සෙත් දුන් දම් රදුන් පා වදිම නිත්.
- 20. රුවනිනි මැටියෙන් වත් නෙක් සදුන් ඇ හරෙත් වත් යමකු රුව කිරීමෙන් මල් පහන් ඇ පිදීමෙන් සක සිත පැහැදීමෙන් නිත් වතාවත් කිරීමෙන් අ ජ ර ම ර නි ව න් මොක් සෙත් ලබන් නම් වදිම උන්.

- 21. තම තම මුඛ කුච න් මල් මිටක් වන් පිදුවන්
 තම තම කතා ලුවන් බස් සැබැවයි ඇදුවන්
 තම තම විමැසු ව න් සිත්හි ලා ඒ දෙසුවන්
 තම තම පැවසුවන් මොක් යවක් නම් වදිම උන්.
- 22. තම රුව කැඳවුවන් ඒ පිදුවන් වැසුවන්
 තම ගුණ කියැවුවන් ඉන් මදක් වන් ඇසුවන්
 තම සිත පැහැදුවන් ඉන් මදක් වන් වැනුවන්
 තම ලද එ නිවන් සෙත් පත් කෙරෙත් නම් වදිම උන්.
- 23. දෙ සය යොදුනුසැත් වූ රත්ගබෙක් වන් බවග්ගී
 සරණගීති සිටීමෙන් ඒ තමන් ගේ බැලීමෙන්
 යමකු ගෙ නො දකී නම් මී තෙලේ හුන් මුදුන් හිස්;
 මෙ වැනි අසිරිමත් යුත් වූ ඔවුන් පා වදිම නිත්.
- 24. දිවකුරු මුනිඳුන් හා බික්සඟුන් දෙව් බඹුන් ඇ
 පැදකුණු කෙරෙමින් මල් දැසමන් ඇ පිදීමෙන්
 ගිය කල එ කුසුම මත්හී හිඳීමෙන් කෙනෙක් යම්
 දස වීද පෙරුමන් සව් තුම් ඉටු නම් වදිම උන්.
- 25. ස ත ර එ සිවවන් දෙස්නෙන් සවුන් හික්මැවීමෙන්
 ස ත ර අව දුකින් උන් මුක් කිරීමෙන් නිවන් දුන්
 ස ත ර පිළිසිඹින් හා සිවු මහින් සිවු පෙලෙන් යුත්
 ස ත ර වෙසරදින් යුත් වූ සවන් මම වදිම නිත්.
- 26. ප ව ර සුර මිණක් වන් සව් සතුන් නොස් කිරීමෙන්
 ප ව ර සුර ගහක් වන් සව්කෙලෙස් ගිම නිවීමෙන්
 ප ව ර සුර කුරක් වන් දෙව් බඹුන් නා නරන් වෙත්
 ප ව ර සුගත බැත් පෙම යුත් සිතින් මම වදිම නිත්.
- 27. ප වු ලු පිඩු අවස් බෙසද් මෙ සිව් පස් කැපැය ගත්
 ප වු ලු කොටු කිමින් යුත් වූ සොහොන් ලු පියල් ගත්
 ප වු ලු බැවිනි රාසින් වන් කිරීමෙන් පැවැය නැත්
 ප වු ලු සහදහස් නෙක් ලත් තිලෝනෙන් වදිම නිත්.
- 28. අනද තෙරිඳු වන් සිත් දත් තමන් මේකරුන් ලත්
 තෙරිඳු බඳු රහල් එක් වන් රුවින් යුත් සුතන් ලත්
 ඉදු බල නැණයෙන් අග් පත් දෙ අග්සව් කෙනෙක් ලත්
 වදිම මුනි සුගත් බැව් සේ දෙයක් ලත් නොලද් හැක්.

29. ස න ර උතුරු වූ විස්සක් සවන් පා මුලේ දී
 ස න ර උතුරු වූ විස්සක් වරම් ලත් ගොයුම් ගොත්
 ස න ර උතුරු වූ විස්සක් සුගත් හා එ බිම් යුත්
 ස න ර මෙ කල වූ උන් හා වදිම් ඒ සියල් නිත්.

30. ස ව නි ය සිය පින් නම් වූ ලකුන් යුත් ගොයුම්ගොත්
 ව ර ද ය පෙරුමන් සවි ඒ පිරිමෙන් මරුන් බුන්
 නිදනසුරු කුලුන් මෙන් ඇ රුවන් සිත් කළා වූ
 ය ස යුතු ගොසයෙන් තුන් ලෙවි පසිද් වූ වදිම් උන්.

3. දමුරුවන් මාලාව

31. ගුණ යුතු තෙ රුවන් කීමක් නිසා ලෝතුමාණන්
 දිටු දෙසැට නිබුල් වීමෙන් එ රන් ගැජ් ගොසින් තුම්
 දෙතුරුසැට වරක් මිකත් සැලීමෙන් දෙසු ඒ
 නමදිම් බබදුල් සුත් ඇ සියල් දික්නිකා යුත්.

32. කෙළ සුවහස මත් වූ දෙවි නිකා ලෙස් කිරීමෙන්
 තෙ අසැකි සුර සෙන් මොක් පත් කිරීමෙන් මහින් තුම්
 වෙසෙමිනි මුනිදාණන් දෙවරමේ දී දෙසු තුම්
 නමදිම් එ මහත් වූ තුම් මහුල් යුත් මහුල් සුත්.

33. තෙ බය දුරු කිරීමෙන් ඒ විසල් නම් පුරේ වූ
 දිය නද දින සත් සත් සෙන් වැඩීමෙන් දෙසු තුම්
 කෙළ සුවහස මත් වූ සක්වලේහි පවත්නා
 තෙද යුතු එ රුවන් සුත් සිත් පෙමින් මම් වදිම් නිත්.

34. බව ගිනි දල වන් දෙවි ලෝ මහා පා හිණක් වන්
 බව යකු මතුරක් වන් සවි සතුන් දෙවි මිණක් වන්
 බව වන පොරොවක් වන් සවි කෙලෙස් ගිම් දලක් වන්
 බව සිලිලිඳු නැව් වන් ලෝතුමන් දම් වදිම් සවි.

35. දෙසිය එ සොළසක් යුත් වූ නිමල් පා මහුල් නම්
 ලකුණු පිරිවැරු තුන් ලෝ මුදුන් මල් කඩක් වන්
 මුනිඳු බුදු වැ හුන් පන්සාළිසක් වස් මුළුල්ලේ
 වැඩහිඳෑ දෙසු දම් තැන් හා වදිම් ඒ සියල් දම්.

4. සහ රුවන් මාලාව

- 36. නොපමණ ගුණ යුත් වූ ලෝකුමන් ගේ වෙනේ දී
නො මැ බියයුතු වීමෙන් සිත් ගැනීමෙන් ඔවුන් ගේ
දසතුරු සුතුරු ඇ දම් දෙසීමේ සමත් වූ
නමදිම් සැරියුත් සාමීන් දකුන් සච නමීන් යුත්.
- 37. නො නැවත වට උැස්සෙක් හි කපක් කල් මුළුල්ලේ
පොද බිඳු මෙනෙකැයි හා පස්පොළොවේ සියල් පස්
ගුළි කොට උඳු මුත් සේ ලක් තබන් ඒ සමත් වූ
නමදිම් සැරියුත් සාමීන්තැණින් යුත් උතුම් වූ.
- 38. උරගිඳු දමමින් නන්දෝපනන්දු යි නමින් යුත්
සමණිඳු පදවැන්දු උන් ලවා සක්තවස් වූ
සුවිසුල විජයොත් නම් පා සැලීමේ සමත් වූ
නමදිම් මුගලන් සාමීන් නොසින් අත් මුදුන් දී.
- 39. ගනිමිනි මෙර සත් දංඩක් සෙයින් ඊ මුදුන්හි
තබමිනි එපොළෝ සක්මන් කරන් ඊ සමත් වූ
ඉදුමතුනට සච අග් පත් වමක්සච සුගත් පුත්
නමදිම් සනොසින් අත් මත් කිරීමෙන් බැනින් සිත්.
- 40. බඹුනට කරනා සම්බාවනා සේ දෙඅග් සච
ඇදිහිලි කළ මුල් අග්දම් පිළිගන් තුමෝ යැයි
නවගහස දනක් දීමෙන් පැරුම් සච පුරාවුත්
නමදිම් අග්දම් පිල් ගත් එ කොණ්ඩඤ්ඤ සාමීන්.
- 41. මෙ තෙමෙ ද සමවන් මා සේ යෙදීමෙන් වෙසේ යැයි
මුනිවර පැසැසීමෙන් හා තමන් ගේ පවුල් දී
තම සම කළ සක්දෙව් දුන් එ දම් වෙස් වළාවුත්
එ මහ කසුබු නම් යුත් වූ සවන්දුත් වදිම් නිත්.
- 42. බව සිඳු තෙරපත් පිනකෙත් සියල් සච ගුණෙන් යුත්
මුලිනුසුළ කෙලෙස් මුල් සිත් සතන් යුත් සද කල්
විනායෙහි අගතැන්පත් වූ උපාලි නමින් යුත්
නමදිම් කෙරිඳුන් නිත් අත් මුදුන් දී නොසින් සිත්.
- 43. පුභුළු තුනි සද සච තේ ගෙවා දම් දෙසීමෙන්
නො ම මිනි කළ දම් දෙස්නා කෙරේ සච තුලැත් වූ
අප මුනි දිවැසැත් සවුචන් කෙරේ සච මුදුන් පත්
නමදිම් අනුරුද් නම් වූ තෙරුන් අත් මුදුන් දී.

- 44 පුරමිනි පෙරුමන් වුත් කප් සුවාහස් මුළුල්ලේ
ලබමිනි මුනිදාණන් ගෙන් වරාටක් නිමල් වූ
සතොසිනි විසිපස් වස් ලෝකුමන් මේ කළා වූ
නමදිමි තෙරිඳුන් ආනන්ද නම ඒ සුගත් මල්.
- 45 තෙ මද ගිජ්ඳු නාලා නම ගිරි මේයු කල්හී
නො මද සිනෙහසින් යාමෙන් තිලෝනා නොපිමෙන්
ඒ රනකකුඵද ඇ හී සෙයින් දිව පිදු කුම
එ අනද තෙරිඳුන් සිත්පෙම වැඩිමෙන් වදිම නිත්.
- 46 නොමැ කොටැ ඉරියවුවෙන් සිවි එකක් වත් රහත් වී
කසුඛු තෙරිඳු ඇ රැස් වූ තැනේ සවි සභා කල්
දෙරණ කිමිදිමින් ගොස් පත් තමස්තේ පෙනී හුත්
එ අනද තෙර සාමිත් මම වදිම අත් මුදුන් දී.
- 47 සි ලි ලෙ නි පුරමිත් ගන්මින් තිලෝනා බුදුන් පා
කෙරෙමිනි පැදකුන් තුන්යම වෙලේ තුන් බියෙන් යුත්
බෙණෙමිනි ඉසිමින් පැන් සුත් රුවන් සත් වැඩු සෙන්
ස තොසිනි නමදිමි ආනන්ද නම ඒ සුගත් මල්.
- 48 බැවිමෙනි සිතමෙන් දෙවි ලෝ කතුන් මම ලබන්තෙමි
ලැබුමෙනි පෙළ මං සිවි සිවි නමින් යුත් කෙලෙස් බුන්
දසඹුලු සවනා සේ දම්දෙසිමේ සමත් වූ
නද මහතෙරිඳුන් මම අත් මුදුන් දී වදිම නිත්.
- 49 මහ නැණ ජලසිමෙන් සවි කෙලෙස් ගිමි නිවූ නිත්
මුනි රුව අනුරු වූ රුසිරින් ලෙවි පසිද් වූ
සික පද පිළිගන්නා සවු කෙරේ සවි මුදුන් පත්
නමදිමි එ රහල් නම යුත් තෙරුන් ලෝකුමන් සුත්.
- 50 නව නරසිහ සුත් ගැන්මෙන් තමන් මා බියෝ ගෙන්
පියකුරු තෙපුලෙන් ගොස් දෙන්නැ දයාද කීමෙන්
නිරතුරු ලද දම් දයාද පින් ලෝකුමන් ගෙන්
එ රහුල තෙරිඳුන් මම සිත් පෙමින් නිත් වදිම කුම.
- 51 කල් නො යවා තෙරිඳුන් උපනැයි'සා
කමි ගෙවමින් මුනිඳුන් ගෙ සසුන් වත්
කප් සුවහස් පෙරුමන් පුරමිත් ආ
කප්පින නම තෙරිඳුන් නමදිමි මම.

- 52 මිලිඳු ගිවිසු සි වන් විල් සසුන් හස් රදෙ'ක් වන්,
ගුණ දල සිලිඳු වන් මෙන් ගුණෙන් පුන්සදෙක් වන්,
බව සිඳු පසුරක් වන්, සව කෙලෙස් ගිම දලක් වන්,
පැනසර තෙරිඳුන් නාසෙන් මහා නම වදිම නිත්.
- 53 අඹතෙලෙ හිදිමින් ලක්දිව් අවුත් සැගිරිහි
දෙසිමෙනි සමතිස් සුන් ලෝතුමන් ගේ ඇවෑමෙන්
මුරු ගණ අසැකි මොක් සෙන් පුරේ ලු එ පින්කෙන්
මහ මිහිඳු නමින් යුත් වූ තෙරුන් මම වදිම නිත්.
- 54 මු නි යුරු පිළිගත් ලක්දිව් මහා මෙවතුයන්
මු නි පිරිනිව් කල් ලක්දිව් සසුන් පිටුවීමෙන්
මු නි යුරු සිරිලක්දිව් මිඳු මා හිමි නමින් යුත්
මු නි සුභ නමදිම අත් මත් බැඳීමෙන් තොසින් සිත්.
- 55 කළු නිඹිරි නමින් යුත් වූ පොකුන් හි හිදිමෙන්
කළු නිඹිරි මුලස්නේ කාලකාරාම නම සුන්
කළු වර පොහොහි දෙස්නෙන් මෙ ලක්දිව් පිදුම් ලක්
කළු බුදු එ රකිත් නම වූ තෙරුන් මම වදිම නිත්.
- 56 මුනිවර සුභනෙක් එක් ම. එමින් වාරෙ වන් කල්
තෙ මද ගිවිසු ගේ පා සිව් තුරේහි හිදිමෙන්
අනෙ සතර සරින් වූ සිව්වන් යුත් බැවීමෙන්
මෙ සසර ගිවිසුන් ගෙන් මුත් වී නම උන් වදිම නිත්.
- 57 මලයදෙව නමින් යුත් වූ සුගත් පුත්තුමා තෙක්
පැසුළු පිරිනමින් සව් නේ ගෙවා දත් නිලෝනෙන්
එ සැට නැනෙකැ දී දෙස්නෙන් සසක් සුන් මෙ ලක්දිව්
සැට සැට මහණන් මොක් පත් කෙළේ නම වදිම උන්.
- 58 නත සුභ තෙවළා සුල්තා දෙසිමෙන් සසක් සුන්
වෙහෙරැ හිඳැ ඇඹුල්සල් ගවු එ සිව් තැන් පුරා හුන්
මුරු ගණ පිරිසින් සව් සිව් දෙනෙක් දෙව් තබා දත්
සසග දන දහස් මොක් පත් කෙළේ නම වදිම උන්.
- 59 නිකෙලෙසි සිය පස් තැන් හා සවන්ගේ ඇවෑමෙන්
කළු පළමු සහාදම් ලෝතුමාණන් දෙසු තුමි
සියසත සුවහස් මත්තා සහුන් සව් මුගුන් පත්
එ කසුබු තෙරිඳුන් ඇ සව් සහුන් ඒ වදිම නිත්.

- 60 මිසදිටු දස වත් බින්දු හැරීමෙන් සුගත් දම්
නරනිඳු කලා කාලාසෝ වැලි නම් අරමිහි
කළ දෙවන සභා ඒ සත් සියක් මත් සභුන් භා
සය මහතෙරිඳුන් ඇ ඒ සවන් පුත් වදිම සව.
- 61 දඹදිව රජ පත් දම්සෝ රජුන් කල් තෙදුන් වූ
එ තෙවන තෙවලා දම් කුම් සභා සවි කලා වූ,
දිනසුභ නිකෙලේසි මොග්ගලී පුත් නමින් යුත්
තෙරවර සමභින් සව ඒ දභස්මත් වදිම සවු.
- 62 සුනිමල තෙවලාරුත් සව දැනීමෙන් මෙ ලක්දිව
දඹදිවිනි අවුත් ලක් පල් මහානාම නම් කල්
තෙපිටක අවුවා ලිවි ලක්සභුන් තොස් කිරීමෙන්
නමදිම් බුදුගොස් සාමින් සුගත් දත් අදහස්.
- 63 සිරි දරු වළඟමබා නම් රදුන් කල් සුගත් දම්
සිරි නො මද පිනින් යුත් එක් දනවුනා අසද්මෙන්
සිරි ලක අලුලෙන් හි පොත් සභා ඒ කලා වූ
සිරි පද සිය පස් සවු සව කෙලෙස් බුත් වදිම නිත්.
- 64 පිනි දියෙහි සතොස්තා වල්රදුන් මෙන් තොසින් කුම්
නිකි සතොස වෙමින් සිල් පීචිනේ මෙන් රැකීමෙන්
කෙඅගැ සිරිය එල්වීමෙන් ලදි හෝනවුන් මෙන්
නිකි පවෙහි බියෙන් යුත් වූ සභුන් මම් වදිම නිත්.
- 65 සිකයෙහි අගපත් වූ තුන් වැදැරැම් සුපිල්පත්
බම සුර නර පින්කෙන් හස් රදුන් වන් සසුන් විල්
සුවිමල මුනි දම් සිතෙල් පිරු රන් බදුන් වන්
අග සවු අසුමා සවු ඇ සභුන් සවි වදිම මම්.

5. දළද හිමි වැදුම

- 66 පෙරහිර මුදුනින් මායා බියෝවුන් උද වූ
මුනිවර සියරස් තුන්ලෝ ගුවන්හි දිලි ගොස්
මරු අවරහිරි පත් කල් දිලේමින් උද වූ
හිමකර දළද මේ අත් මුදුන් දී වදිම නිත්.
- 67 සවි සභ මෙන් කුලුණින් තම අත්පත්
වූ සුනිමල් හරිමින් එ නිවන් සෙත්
සවි පෙරුමන් පුරමින් මුනි බව ලත්
මම් නමදිම ඒ සුගත් දළද නිත්.

68 සක්පල් විජකල සිල් එ පල් කළ නිමල්-
 සද්ද සිදු පිනමින්
 සුල් දම් පල් කල පින් රදුන් හට පිවිත්-
 හෝමින් නිමල් මෙක් කළේ
 පිල්මල් වූ වසවත් මරුන් බිඳා සුගත්-
 බව ලත් මෙ කල් බෝ මුලේ
 ලක්පල් නිති පුදනා වදිම් මෙ දළද-
 උන් ගේ නිමල් වූ තොසින්.

69 බෝසත් කල් නෙක දහි පෙම්කර පිරු-
 සිල් නම් පෙරුම් ගේ බෙලෙන්.
 බෝමුල් දී වසවත් ගෙනා දසනු වූ-
 බුන්මින් මරුන් බිම්බරත්.
 තුන් කල් අත් දතු ගේ නිමල් වත පියුම්-
 විල්හි සුවත් හස් බදු
 නිත්තෙන් මම් නමදිම් නිමල් මෙ දළද-
 සාමින් මුදුන් දී දෙහොත්.

70 සක්පල් නා කල සිල් එ පල් කළ තවුස්-
 කැත්වාද කල් කැත් කළේ
 දුන් දත් සක් පඩුපුල් අසුන් කැර උණු-
 කාලේ අසය්හි සිටා
 බෝමුල් හි හිඳිමින් අරා විදුරසුන්-
 සවි නේ ගෙවා දත් මෙ කල්
 උන් ගේ මෙ දළද උතුම් නිති වදිම්-
 අත් මත් කිරීමෙන් තොසින්.

71 රත් වන් වූ සිරුරින් තමන් හැර දසක්-
 නන් දික් කිරීමේ අසු
 පෝසත් වූ සුවිපුල් නිමල් ගුණ සියල්-
 යුන් අත් තෙකල් දත් සියල්.
 සක්සෙල් සුන් පඩුපුල් අරා හිඳා තෙමස්-
 කල් ඒ විජම් දම් දෙසු
 සත්සෙන් දුන් ඔබ ගේ නිමල් මෙ දළද-
 සින් පෙම් වැඩීමෙන් වදිම්.

72 රන් වන් රස් හටිමින් ගනින් කිනිහිරි-
 මල්දම් ඉසින්නා සෙයින්
 රන් වන් බව කිරිමේ සමක් දිගු සියල්-
 රන් ගබ් ගොසින් දම්දෙසා
 රන් වන් ගත් දරමින් දෙනිස් ලකුණු යුත්-
 හුන් වස් එ පත් සාළියක්
 රන් වන් වූ සුමුගේ වැඩු මේ දළද-
 උන් ගේ නිමල් වූ වදිම.

73 සත් වස් කල් දඹදිව සියල් නොදන පැන්-
 විදු කෙළීමෙන් වැළි
 මස් දන් දුන් සස කල් තමන් දිවි පිදී-
 මෙන් දම් පෙරුමහි පෙමින්
 ඇස් දන් දුන් සිව් කල් තමන් සිය අතින්-
 ඇස් ඉල්ව ආ වස් එ සක්
 පස් ඇස් ලත් ඔබ ගේ මෙ කල් මේ දළද-
 සාමින් වදිම සින් පෙමින්.

74 කොඳ කැකුළු බඳු වස් යම් නකත් රස් බඳු රැස්
 හටිමිනි අලු බව සව ලෙව් කිරිමේ සමක් වූ
 මුනි වදන පියුම් විල් කුම නිමල් හස් රදෙක් වන්
 නමදිමි දළද මේ කප් කුරක් වන් සියල් සත්.

75 දන් දුන් ඇස් සින් වෙමින් පෙම සිය අතිනි ගුවන්-
 හි තරුන් සව් පරද්ද
 දුන් මස් පස් සව් පොළෝහි පරයමින් ගනින්-
 ලෝකුමන් බව පැනීමෙන්
 ඇස් පස් යුත් සව් වෙමින් වූ නිලොවැදුරු මෙකල්
 බෝමුලස්තෝ හිදීමෙන්
 සින් සව් යුත් පෙම වෙමින් කල් ඔබ ගෙ මේ දළද-
 අත් මුදුන් දි වදිම මම.

6. මහ සෑ හිමි වැදුම

76 වැඩ නව වන මස් ලක්දිව තිලෝනා සුගත් වූ
 වැඩහිඳෑ පලවා යක් සෙන් මහානාවනුයන්
 අයදමෙනි සමන් දෙව් ද මිටක් සෙස් දිනි නම්
 වදිමි බැදි එ දගප් ඒ තබා හුන් එ බිමිහි.

- 77 සමීඝු සුමන නම දෙව නාගදිවි නා සටන් බිම දියනද වඩනා කල් සත් කිරීමෙන් ගෙනාවුන් පිහිටු එ කිරිපල් නම රුක් මුලස්තෝ සමාවන් සුවෙනි මුනි එ හුන් තැන් වූ එ දගස් වදිම නික්.
- 78 කැලණියෙ මිණිඇස් නම නා රදුන් ගේ අයදමෙන් වැඩ මුනි මිණි මත්ඨප්පේ රහත් පන්සියක් හා, වැඩහිඳූ වැළැඳීමෙන් හා සමාවන් සුවෙන් හුන් එ බිම බැඳි එ දගස් මම වදිම සිත් පෙමින් නික්.
- 79 ගුවනිනි කැලණින් ගොස් ඒ සමන් දෙව රදුන් ගේ ඇයැදමෙනි මුනින්ද සක් ලකුන් යුත් නිමල් වූ ලකහන කිරුළක් වන් වූ සමන් පවු මුදුන් හී නමදිමි පදලැස් දැක්වූ තොසින් අත් මුදුන් දී.
- 80 මෙ සසර අවුලින් මුත් වූ රහත් පන්සියක් තැන් සමහ මුනි වැඩීමෙන් යම තෙනකහි දිවා වස් කෙළෙ ද සුපිපි සල් රුක් යුත් සමන් පවු පෙදෙස් වූ වදිම මම දිවා වස් ලෙන් සිහිල් වූ තොසින් ඒ.
- 81 සිය පස රහතන් හා සවි කෙලෙස් බුන් තමන් සේ සැහා මුනි වඩමින් යුත් වි සමාවන් දිගානක් හිදි එ බිමෙහි පිටු ලක් කතුන් මත් කිරුල් වන් රුහුණු පුර සැදු දගස් වදිම ඒ දිගානක්.
- 82 තුන් කල අත් අතැඹුල් සෙ දතුන් ගේ ද වඩමින් සුනිමල් බැඳි උස් වූ ලක් කත මත් සුසැදු කිරුළක් වන් මම නමදිම මුනියංගණ ද ගස්.
- 83 පඬුඇඹුලෑ අසුන් හුන් සේ රනින් ලෝකුමන් ගේ පිළිබිඹු කැරැවීමෙන් ඊ නළල් හී නළල් ද කබමිනි මුනිදුන් ගේ බැන්දෙ යැයි ලෝ පසිද් වූ නමදිමි සතොසින් නිත් නිස්මහා නම එ දගස්.
- 84 ගුවනිනි සුනිමල් නිල් කප්තුරක් සේ සහස් ඇස් එවුණු දෙවනි පැනිස් නම නිරින්දව ලක්දිව, වැඩ මහමෙවුනා නම වූ උයන්හී එ පිටු ජයසිරි මහ බෝරුක්හී දකුන් සා වදිම මම.

- 85 සවනිය දූලවූ පස් පෑ සුදිස්නා තමන් ගේ
නිලුපුලු දලදෙක් වන් වූ නුවන් දෙක් නොපිමෙන්
පුරොත්තර පිහිටු ලද්දා පිදු රුක් රදුන්ගේ
එ දකුණු මහ සා බෝ මම වදිම කප්තරක් වන්.
- 86 ගැමුණු රදු පසස්ද යුත් තමන් ගේ උතුම වූ
තබ්මිනි පයකොන්නේ ලෝකුමන් උන් කෙන්නි;
දනනෙක විසැදීමෙන් බැන්දූවූසුරියන් උස්
එමිරිසවැටි දගස් මම වදිම අත් මුදුන් දී.
- 87 කෙළකගන රිදි හස්තේ සුගත් ද වැඩු කල්
යමහල මුනි හොත් සේ හොත්තෙ නම් ලෝකුමන් රු
මැවෙමිනි දිනිදාණන්ගේ ඉටන් ඒ ලෙසින් ඊ
නමදිමි අසදිස් දගස් මෙසේ ද නිදන් වූ.
- 88 ද කුස ද එනිදන් වන ද යම
ඒ පිදු මල් පහනුත් විලෙවුන් සව
දුන් පිදු සේ හැම කල් පවති නම්
මම නමදිම එ රුවන්වැලි දගස්.
- 89 කුඹුතෙලෙ ගිරිදාණන් ගේ වැඩු කල් අකු ද
පෙළහර කෙරෙමින් ගන්ඩම්බ නම් රුක් මුලේ සේ
සිරි ලක තෙමි නන් ද කුස් නිදන් වන්.දිනේ දී
නමදිමි තුඹරුප් සෑ ඒ අකු 'ද නිමල් යුත්.
- 90 දන පින නිති ලොල් සින් වූ අබා නම් රජෙක් යම
සුරමිනි රන ගොන් කුස්හි සුගත් ද තබා ඒ
සියතුරු අසුහත් උස් බැන්දවීමෙන් පිදු නිත්
අබයගිරි එ දගබ මම වදිම අත් මුදුන් දී.
- 91 සිරිබර මහසෙන් නම් වූ නිරින්ද සවන් ගේ
නිමල සිරුරු ද කෙස්ද පටි ද වැඩීමෙන්
සියතුරු සතළිස් හත් යුත් උසින් බැන්දූවූ ඒ
නමදිමි දෙවරම් දගස් මෙ ලක්කත් කිරුල් වන්.
- 92 කුස රද කල සක් දෙව දුන් ගෙනාවූත් නිමල් වූ
මිණියෙහි අටවක් නම් ද උණුආලාම වැඩීමෙන්
පිලය කුළු තෙලේහි බැන්දෙයැයි ඒ තැබීමෙන්
කිසිවකු කියනා වූ සේල සෑ ඒ වදිම මම.

- 93 සිරි දුරු සිරි ලක් දිවිහි තෙදුන් මෝරසුන් ගේ
 දෙවොල වෙතැ සුගන් දැනින් එ හුන් තන්හි බැන්දු
 වැදිනිනිනි මහාසෙන් දෙවි තොසින් ඒ පිදීමෙන්
 එ කතරගම දගස් මම වදිමි අන් මුදුන් දී.
- 94 තුන්ලෝනා තෙ වරක් මෙ ලක්දිව අවුත්-
 දැනින් යෙදී හුන් තැනුත්
 උන්ගේ වූ පදලස් සහා පිළිමරු-
 බෝරුක් සියල් දගබුක්
 දතුන් හා දළදපෙනිත් මෙ සිරිලක්-
 දිවිහි සියල් තන්හි වූ
 නිත්තෙන් මම නමදිමි මුදුනැදිලි දෙමින්-
 දක්නා නිසා මෙන් බුදුන්.
- 95 පැවිදි වියටි වූ මාසක් තමන් කෙස් සිදීමෙන්
 මුහුළු සහ ගුවන්හි ලූ සදේ ඒ සහස්ඇස්
 පිළිගෙනැ සුමුහින් රන් ඒ පුරේ දෙවි තැබීමෙන්
 පුදන සිඵමිණි නම් සැ බැඳීමෙන් වදිමි ඒ.
- 96 එ මහබඹ මහාසත් සිව් දෙනෙක්මත් උතුම් වූ
 පිරිකර පිළිගැන්වීමෙන් ලදින් හන් සඵත් දුන්
 නිති වැද පුදනා වූ ඒ තමන් ලෙව් තැබීමෙන්
 නමදිමි සඵමින් නම් සැ බැඳීමෙන් තොසින් ඒ.
- 97 බිඳිමිනි මරසෙන් බෝ මුල් හිදීමෙන් සුගන් වූ
 මුනිවර බඹ යැදීමෙන් ගොස් සියල් දෙව් බඹුන් ඇ
 යුතු අවහ තෙදෙන් දම්සක් පවත් සුත්. දෙසු ඒ
 ඉසිපතන අරම් තුන් සිත් පෙමින් මම වදිමි නිත්.
- 98 බඹ සුර නරනා ඇ දම් දෙසීමෙන් නිමුල් තුම
 බුදු කිය සැපසීමෙන් සව් සමාවත් යෙදීමෙන්
 දස නව හවුරුද්දෙක් හි විසු ලෝතුමාණන්
 එ වෙහෙර දඹදිව් දෙඳිරම නමින් යුත් වදිමි නිත්.
- 99 වඩමිනි මුනිඳාණන් කාඵදයි අයදීමෙන්
 බිඳිමිනි නිරිදුන් මන් සව් තමන් පින් රදුන් ඇ
 පිළිගෙනැ වෙසෙමින් සව් නැ රදුන් සිත් වැඩු තුම
 නමදිමි නුගරම් නිත් ඒ කිඹුල්වත් පුරේ වූ.

100 නරනිඳු ඇඳීමෙන් බිම්සර්ව නම් ලදු තුම
එ පුර රජගහා නම් වූ ගොයුම් ගොත් වැඩීමෙන්
දල දෙරණ වසන් වූ මී සැලීමෙන් පිළිගත්
හුණ වන එ අරම් තුම මම වදිම් සිත් පෙමින් නික්.

101 බබ් ලොව පුර ලෙවිහී නා ලොවේ සක්වළේ මේ
හෙළදිව දඹදිව තුම මංඩලේ නාග දිවිහී
පදලස ලද තැන් හුන් තැන් විසූ තැන් දෙසූ තැන්
පිරිනිවි සමවත් වන් තැන් බුදු තැන් වදිම් නික්.

7. කතු නිදෙස

102 සදසතු පෙළ දම් ඇ හා සදස් බෝ කලක් ලක්-
දිව පවතින සේ දන්වා තමන් දන් සෙඳින් සව
අතැවැසි හෙරණන් ඇ තෙක් සමත් බව කිරීමෙන්
පුද කර දිවි තෙක් සේ තැන් කිරීමෙන් සසුන් වැවු,

103 කුලුණු නැණ බෙලෙන් හා යුත් අපිස් සත් ගුණෙන් තෙක්
අරණ නිති විසීමෙන් තුන් නොසින් සිත් සනොස් වූ
සසුනඹර පුදිස්නා පුන්සදක් වන් නිමල් වූ
සරණකර නමින් යුත් වූ සුගත් පුත් තුමන් ගේ,

104 පද සෙවණැ වැඩි සද් සත් සදැස් දම් මදක් දන්
අතැවැසි හෙරණක් මොක් සෙන් ලබමිවස් සිතින් යුත්
සියබසිනි සියක් මත් වූ තෙරුවන් මේ මාලා
සොලොකය බැඳීමෙන්, තුන්ලෙවි පසිද් වූ තෙරුවන්

105 ගුණ තෙක වැනුමෙන් සිත් පෙමි වැඩීමෙන් වැඳීමෙන්
පැතුම් කෙළේ අවන් සිව් පත් නොවීමෙන් මෙඳින් මත්
සසර සැරි සැරීමෙන් සත් වැඩේ සිත් බැඳීමෙන්
දිටු දෙසැට නො ගැන්මෙන් කල් මිතුන් නිත් සෙවීමෙන්,

106 පැණසර ගුණ තේජස් යුත් වෙමින් ලෙවි පසිද් වස්
මුනිවර දකුමෙන් මෙන් ඒ තිලෝනා සසුන්හී
පැවිදි වැ පිළිවෙන් දම් සව පිරීමෙන් නිමල් සේ
නො බිඳැ සිකපදත් සව ජීවිතේ මෙන් රකිමිවස්.

107 දෙඟුරුවර ඉරුන් යුත් වත් තෙරුන් යුත් සියල් සත්
 හිත අහිත අවන් සිටි සත් බලුන් දෙවි නරන් යුත්
 සක හැම මෙ පිනින් මම ලත් තෙරුවන් වැදීමෙන්
 සතර අව දුකින් මුක් වී දකිත්වා සුඟත් මෙන්!

නිමි

තෙ රුවන් මාලා විමසුම

1. ඇරඹුම

(1) දිනිඳු කිරුළ බැව් මා ගේ මුදුන්හි කිරීමෙන්

දිනිඳු මා ගේ මුදුන්හි කිරුළ බැව් කිරීමෙන්, මුදුන් මා ගේ මස්තකයෙහි වොටුනු බවට පත් කිරීමෙන්, මේ කිවියා මුදුන් නැමැදි සැටියි.

කිරුළ බැව්— මේ කිරුළ බැව් කියා යෑ වියෑ යුතු. “බව” සඳක් මසෑ බැව් සඳක් සිංහල බසේ නැති.

මුදුන්හි— “මුදුන්හි” යනුයි හරි වදන. විරිත රකින්නට ගිය මෙදුඹුල් කිවියා මෙ සේ සිංහල වදන් විකාර කළ තැන් මේ පොතේ කොතෙකුත් වෙයි.

දිනිඳු— දිනුවන් ගේ ඉඳු දිනිඳු යෑ.

මෙහි දිනුවෝ නම් කෙලෙස් සතුරා පරදවා දිනුම ලද අය යෑ. රහත්හු යෑ. (ඒන ඉන්දු = ඒතේන්දු)

සද්දම්—= සදහම්—සත්+දම් > සද්දම්, - යහපත් දහම.

මෙහි වඩා හරි සදහම්, සදම් යන වදන් දෙක යෑ.

මී හරකකු එළ හරකකු හා එකට ඇඳුවා වැනි යෑ සත් යන නොසිංහල පදය දම් යන සිංහල පදය හා ඇදීම.

නළල්හි— නළල්හි කියා යෑ වියෑ යුතු. විරිත රකිමට කළ දුඹුල් යෙදුමෙකි.

දුලබ නෙත දකුම් උන් පුත් බරන් ගත් කිරීමෙන්

නෙත දකුම් දුලබ උන් පුත් ගත් බරන් කිරීමෙන්.

ඇසට දක්නට දුලබ වූ උන් ගේ පුතුන්-බුදු පුතුන්-සිරුරට අබරණ කැරැගැනීමෙන්. බුද්ධ පුත්‍ර වේශයෙන් ශරීරය අලංකාර කැරැගැනීමෙන් යැයි කියූ සේයි.

බරන්- බරණ යැ කියා වියැ යුතු තැනි. සඳස රක්නට යැ මේ වරද කැරැගැනේ.

සියක් මත් සොලෝ එක්- සොලෝ එක් සියක් මත් සිලෝ එක සියයක් පමණ වූ

2. බුදු රුවන් මාලාව

2. දන නදන කළා වූ බෝ මුලස්තේ මරුන් සච

බෝ මුල අසුතේ සච මරුන් දන නදන කළා වූ. බෝ මුල -විදුරු -අසුතේ දී සියලු මාරයන් ගේ ධනය නිර්ධන කළා වූ.

භම මනසිතිටීමෙන් සිච අහිත් යුත්

ඉටන් සච- සිච අහිත් යුත් සච ඉටන් තම මනසින් ඉටීමෙන්. සතර සැටියෙකින් යුතු සියලු අදිටන තමා ගේ මනසින් ඉටාගැනීමෙන්.

නම මන්සිටීමෙන්- ඒ තුමන් ගේ නම මනසින් ඉටීමෙන්, දන සච කෙලෙස් සිත් නදන කෙරෙත් නම උන් වදිමි; ඒ උතුමාණන් ගේ-බුදුන් ගේ- නම හිනිත් බලවත් වැ හිතා ගැන්මෙන්මැ දනෝ සියලු කෙලෙස් සිත් නිධාන කෙරෙත් නම, -වළලා දමන් නම යුසේයි- උන් වදිමි.

3. සතර අසැකි කප් පුවහස් හා මත් මගක් වූ සතර දිව කුරා නම් වූ තිලෝනා පා මුලේ-

සාරා සංඛ්‍ය කල්ප සිය දහසකට ද මත්තේ බුදු වූ දීපංකර ශාස්තෘ නම් තුන් ලෝක නායකයාණන් ගේ පා මුලේ දී.

සතර වරම් ලත්- සහිර වූ වරම් ලැබූ. ස්ථීර වරය ලැබූ.

4. දස දස දසයෙන් යුත් වූ පැරුම් - දස දස දස නම් නිස යැ. මේ සමනිස් පැරුම් සඳහන් කළ සැටියි.

දස දස බලයෙන් යුත් වූ- අප බුදුන් හට කාය බල දසයෙක් ද ඥාන බල දසයෙක් ද වේ. දස දස යැයි දෙවරක් සඳහන් වූණේ ඒ දෙ වගය සඳහා යැ.

දස ඇදිලි බැඳීමෙන් ඒ සුගන් මම වදිම නිත්- ඒ සුගන් දස ඇදිලි බැඳීමෙන් මම වදිමි. ඒ බුදුන් දිසාවට ඇදිලි බැඳූ මම වදිමි. ඇදිලි බැඳීම නම් දැත් එක් කොටැ හිනිටුවා ගැනීමයි.

5. දියක පසිඳු කිත් ගොස් දම් රඳා අත් පියල් දත්— පියල් අත් දත් කිත් ගොස් දියක පසිඳු දම් රඳා. සකලාර්ථයන් දැනගන්නා වූ කීර්ති සෝභය ලෝක ප්‍රකට වූ ධර්ම රාජයා.

ඉසිපතන අරම හී— ඉසිපතන අරමට වැටී යනු යැ මෙහි හරි අරුත. එහෙත් කිවියා මෙයින් අදහස් කළේ ඉසිපතන අරමෙහි යන අදහස වන්නට ඇති.

කෙළටළොස බඹුන් හා— අටළොස් කෙළක් බඹුන් හා පස් වගන් කුමන්ටත් — පඤ්ච වර්ගීය ශ්‍රාවක උතුමන් හටත් යනු මේ කිවියා කී සැටියි.

අමත පැන පෙවූ— අමා පැන පෙවූවා වූ,

6. මුනි බල හැඟැවීමෙන් තුන් දහස් පන්සියක් වූ පෙළහර. සොළොසක් දක්වා දෙසීමෙන් එ සිව් සස් — බුද්ධ බලය හඟවා තුන් දහස් පන්සිය දහසයක් පෙළහර පෙන්වා වතුරායඹි සත්‍යය දෙසීමෙන්. යනුයි කිවියා පැතු අරුත. එහෙත් ඔහු ගේ කියමනින් ඇඟෙන්නේ ඒ අරුත නො වේ. “බුදු බල හැඟැවීම නිසා තුන් දහස් පන්සියයක් වුණා වූ පෙළහර දහසයක් දක්වා වතුරායඹි සත්‍යය දෙසීම නිසා” යනු යි ඒ කියමනින් ලැබෙන අදහස.

දුළුල්ලේ— දුළුල්ලන් ගේ යි වියැ යුතු නැති (ජට්ටයන් ගේ යනු යි වීටැ අදහස)

කුදිටු බිඳුවමින් මොක් සෙන් සවන් දුන් වදිම් නිත්— කුදිටු බිඳුවමින් මොක් සෙන් දුන් සවන් නිත් වදිම්. කුදාඡටිය බිඳුවමින් මෝක්ෂ ශාන්තිය දුන් සර්වඥයන් නිතර වදිම්.

7. මරුන් බුන්— මරුන් බිත්දවු

නුග අරම ගුවන්දී— නුග අරමැ ගුවනේ දී යි වියැ යුතු. එහෙත් සඳසට කිවියා වාල් වූ විටැ කොයි ද එ බඳු ඉදු කියුම්?

8. පඩු ඇඹුල අසුන් -- පඩු ඇඹුල අසුන්හි යනුයි හරි යෙදුම. මේ පඩු ඇඹුල නම් සකා ගේ ගල් අස්න යි.

මුරු ගණ අබිදම් දෙස්නෙන් අසු එ කෙළක් පත් කළ මහ පල පස් ඇස් ලෝතුමන් පෑ වදිම් නිත්— අබිදම් දෙස්නෙන් ඒ කෙළක් මුරු ගණ මහ පල පත් කළ පස්

ඇස් ලෝ කුමන් පා නින් වදිමි. අභිධර්ම දේශනාවෙන් ඒ කෝටියක් දිව්‍ය සමුහයා මාර්ග ඵලයට පැමිණැවු පස් ඇසක් ඇති ලෝකෝත්තමයාණන් ගේ පා නිතර වදිමි.

මුරු ගණ — දිව්‍ය සමුහයා

පසාස්— දිවැස, පැනැස, සමකැස බුදු ඇස, මසැස යන ඇස් පස.

9. සවන්— සර්වඥයන් වහන්සේ

යක් රෝ දුක් දුබික් තුන් නමින් යුත් - ඉතා මැ බොළඳ යෙදීමෙකි. මෙහි අදහස කිවියා මැ කාදමා ඇත්තේයි. අමාරුයෙන් පද කෙළින් කරමු. යක් රෝ දුබික් නමින් යුත් තුන් දුක්. යක් යැ ලෙඩ යැ දුබික් යැ යන තුන් දුක.

දුබික්— දුර්භික්ෂය. අහර හිඟ කම.

සුවාසු දහස් සත් මොක් දුන් — අසු හතර දහසක් සතුන් හට නිවන් දුන්නා වූ.

10. අළවු යක් විමන් දී— “අළවු යක් විමන්හි දී” යි වී යැ යුතු තැනි.

දිගායු කිරීමෙන් — දීර්ඝායු ඇති කිරීමෙන්. මෙය “දිගා දීමෙන්” යන සැටියෙන් යෙදිණි නම් ඉතා මැනැවි. නොඑසේ නම් සිංහලයාට මෙයින් ගත හැකි අරුත දිගා යු කිරීමෙන් - දිගා ඉක්මන් කිරීමෙන් - යනුයි. අළවු කුමරා ගේ දිගු ආ හෙමෙන් හෙමෙන් කිබෙන්නට ඇති. බුදුහු එය ඉක්මන් කළාහු යැ. හන් හරි යෝද වැඩක් නොවැ බුදුන් කැර ඇත්තේ? මෙ බදු හරුප පොත් උසස් හෝදිසිවලට නියම කරන්නාවුන් හට යැ දිගු ආ යුහු කළ යුත්තේ.

ඔහු පුළුවු පැන් සවි වීදමින් සුත් අළවු නම් දෙසුමෙහි තෙසරන් ගැන් වූ සුගන් ඵ වදිමි නිත්.— “ඔහු පිළිවිසි සවි පැන විසඳමින් අළවු නම් සුත් දෙසුමෙන් තෙසරණ ගැන්වූ ඒ සුගන් නින් වදිමි” යන මේ සැටියෙහි මෙහි පෙළ ගැස්ම. “ඔහු පිළිවිසින ලද සියලු ප්‍රශ්න විසඳමින් අළවු නම් සුතුර දෙසීමෙන් කිසරණ ගැන්වූ ඒ බුදුන් මම නිතර වදිමි” යනුයි එවිට අදහස.

එහෙත් කිවියා යෙදු... හරුප යෙදුම් කිසා ඒ පැදි අඬවන් ගත හැකි නො වේ මේ අරුත.

පුළුච්චුසු— පිළිවිසින ලද හෙවත් විනාළ යන අදහස පුළුච්චුසු යන්නෙන් නො ලැබේ. ඒ අදහස ලැබෙනුයේ “පිළිවිසි” යන්නෙනි.

පැන් සව්— මෙය නම් අමු මැ උමතු යෙදුමෙකි. ප්‍රශ්න යන අදහසෙහි “පැන” යන්නක් මිස “පැන්” යන්නක් සිංහල බසෙහි නම් නැති. පැන් යන්නේ තේරුම බුක්කි විඳින ජලය බව යන්නමකට සිංහල බස හඳුනාන්නෝත් දනිති.

එවිටැ පැන් සව් යන්නේ අදහස සව් හාල් හේදු ජලය යැ. බුදුන් අළවු සුතුර සව්හාල් හේදු ජලය වීසි කරමින් දෙසු වග යැ මේ කියමනින් හැඟෙන්නේ. හරි හරි පිරිත් පැනට ගන්නට ඇත්තේ සව් හාල් හේදු ජලය වන්නට ඇති.

විදමින්— සසඳමින් යනු යැ හරි. පැන විසැඳීමක් විනා පැන විදීමක් කවුරු කරති ද?

කෙ සරන්— තෙ සරණ යන්න සඳස රකිනු නිසා තෙසරන් යැයි ලියන්නකුට කරන්නට බැරි බිහිසුණු වරදෙක් තවත් ලොවේ කොහි ද?

11. රන් ගැජ් ගොස් මහත් මෙන් කුළුන් යුත් මහ මුනිවර එ මහ සමය සුත් දෙස්නෙන් කිඹුල්වත් පුරේ වූ මහවන වෙහෙරේ රැස් වූ මහත් දෙව් පිරිස්හි මහ අසෑකි සුරන් සෙත් නම් පුරේ ලී. උන් වදිමි. මෙස් යැ පද පිළිවෙළ. යන්නම් කරු සිටුවා එයට තේරුම දෙමු. සමණ මඤ්ඡුසාවෙකැ මෙන් සෝභාව. ඇති -කට හඬ ඇති- මහත් මෙමත්‍රී කරුණා යුතු මහ මුනි වරයා මහා සමය සුත්‍රය දෙසීමෙන්, මහ වන වෙහෙරේ දී රැස්වූ මහත් දෙව් පිරිසින් අසාඛ්‍ය ගණන් දෙව්වරුන් ශාන්ති නම් පුරයෙහි ලූයේ යැ. ඒ මහ මුනිවරයාණන් වදිමි.

රන් ගැජ් ගොස්— රන් ගජ් ගොස් යන්න යැ බිඳක් හෝ සුදුසු. රන් ගැබෙකැ හඬ ඇති. රන් සිතූ හඬ ඇති යැයි කියු සේයි.

කුළුන්— කරුණා යන අරුත කුළුන් යන්නෙන් නො ලැබේ. ඒ ලැබෙනුයේ කුලුණු යන්නෙනි.

පිරිස් හි— පිරිස්හි යැ විසැ යුතු.

ලී නම් පුරේ සෙත්— සෙත් නම් පුරේ ලී. සාන්ති නම් පුරයේ ලූයේ යැ. — “සෙත් පුරෙහි ලූයේ නම්” කියා ද අරුත ගත හැකි යැ.—

සෙත් නම් පුරේ ලූ උන් වදිමි— යන සැටියෙන් යෙදිණි නම් මැනැවි.

1. බවග ගැසි හිව් උන්— බවග - හවාග්‍රය- දක්වා එකට ගැසි උස් වෙමින් උන්නා වූ යනු-යැ මෙයින් කිවියා පහත අරුත.

සව සතුන් ගේ සියල් සිත්— සියලු සතුන් ගේ සියලු සැටියේ වූ සිත්.

තෙක් නයින්— නොයෙක් අයුරින්: නොයෙක් නියායෙන්.

13. යමකු දහම් දෙසන කල්හි; පසු පස ඉදිරි පස දෙ පස ආදියෙහි හවාග්‍රය දක්වා උන්නාවූ කුරු කුහුඹු වැනි කුඩා සතුන් ගේ පටන් දිව්‍ය බ්‍රහ්ම නාග මනුෂ්‍ය ආදී සියලු සත්තු තමන් ගේ තමන් ගේ බසින් මෙන් තේරී ඒ දහම අසක් නම් උන් - ඒ දහම දෙසන උතුමාණන් - බැති සිතින් වදිමි.

දහතුන් වැනි පැදියෙන් කිවියා අදහස් කළ අරුතයි. ඔය, අරුත ඒ පැදියෙන් ලැබියැ හැක්කේ පද ඒ අතට මේ අතට මාරු කොටැ නොයෙක් සක්ක කැබැලි ගැසීමෙනි.

14. මේ ලෝ සියල් එකලු වී— මේ ලෝ සියල් එකලු වී කියා යැ වියැ යුතු. මේ ලෝක සියල්ල ඒකාලෝක වී යනු යැ එ විටැ අදහස.

බිහිරු නද ඇසු නම්— බිහිරි අය හඬ ඇසුවෝ නම්: යන අරුතයි. කිවියා අදහස් කරන්නේ

එහෙත් බිහිරු යන්නෙන් බිහිරි අය යන අදහස නො ලැබේ; බය ගුලු යන අදහස මිස.

පිල්ලු සිත් සේ දිවු නම්— ඇ කිරි බුදු අප්පේ මේ කවර දිවීමෙක් ද? මේ සඳහන් පිල්ලු නම් මොනර පිල් වන්නට ඇති. සිදුහතුන් උපන් දවසේ මොනර පිල් සිත්සේ දිවු වගක් කොහි සඳහන් ද?

වදනක් ඇද හැරී හරියට ලියා ගන්නට බැරි දත්ධයන් වනේ අද ඇතුන් මෙන් පදයක් පාසා අතේ මුළා වන හැටි! මේ පිළිඟු කියා යැ යෙදියැ යුතු. පිළිඟු නම් පිට ගැට කුදුහු යැ. ඒත් උන් හට දුටන්නට බැරි හැයි. පිළිඟු යන්නේ අරුත කොර යැයි හිතාගෙනැ මේ කුකිවි පැදි කරුවා මහත් අමාරුයෙකැ වැටී දහලන සේ යැ. එද වරදක් නැති. මෙබඳු ගත් මහ කිවි කැරුම් සේ තකා හෝදිසිවලට නියම කරන්නාවුන් ගේ හැටි හෝ හෙළි නො වේ යැ?

තුනිවට කෙලෙසුන් සව ලෙව් සතුන් ගේ ගියේ නම්— සව ලෙව් සතුන් ගේ කෙලෙසුන් තුනි වැ ගියේ නම්.

අව ගිනි නිවුණේ නම් - අපාය ගිනි නිවුණේ නම්.

15. පෙරටින්— පෙරටුයෙන් යන සේ යැ වීයැ යුතු. එවිටැ අදහස ඉදිරියෙන් යනුයි.

බුදුනට පෙරටින් ගොස් වාතයෙක්— යන යෙදුම ඉතා මැ නොහොබනා යෙදුමෙකි.

පැහැ පස කුසුමෙන් දිස්නා වියන්වත් කෙරේ නම්— “පස් පැහැ දිස්නා කුසුමත් වියන් මෙන් කෙරේ නම්” යන සේ යෙදීණි නම් අරුත ගත හැකියැ.

16. වළ තැන් පිරෙමිනි— වළ තැන් ගොඩ වී.

සම වැ බෙරආසක් සේ උස් සියල් තැන් මැ යේ නම්—සියල් උස් තැන් මැ බෙරසක් සේ සම වැ යේ නම්, සියලු උස් පෙදෙස් බෙරසක් වගේ සමතලා වේ නම්.

කනු කටු එ පහන් සව ඇ මහින් පා වැ යේ නම්.— “කනු කටු පහන් ඇ මහින් පහ වැ යේ නම්” කියා යැ යෙදියැ යුතු. කනු කටු ගල් ආදිය මාර්ගයෙන් අයින් වේ නම් කියා යි. එ විටැ අදහස. මේ පබ්දෙ හැම පාදියක් මැ කො තෙකුත් වරදින් ගහන යැ. ඒ වරද එකක් පාසා පැහැදිලි කරන්නට ගිය හොත් කලත් කොළක් දෙක මැ අපතේ යෙයි. එහෙයින් මෙ තැන් සිටැ එබඳු තැන් යන්තමකට හඟවා අරුත දීම පමණක් කෙරෙමි.

17. වරද—අබ තුළ ඉරියවු සිව් දෙවරමේ සේ කෙරෙත් නම්.— නිවරද—අබටක් තුළ සිව් ඉරියවු දෙවරමේ සේ කෙරෙත් නම්.

අදහස— දෙවරම් වෙහෙරේ දී වගේ සිව් ඉරියවුව මැ අබ ඇටයක් තුළැ දීත් කෙරෙත් නම්.

වරද— සක් දෙව් පුරේ පිට යෙත් නම්.

නිවරද— සක් දෙව් පුරේ පිහිටායෙන් නම්.

සිය රුවෙහි දහස් තෙක් රූ මවාලා පවිත් නම්— තමා ගේ රුවින් නොයෙක් දහස් රූප මවාලා දක්වත් නම්.

18 අදහස— කුරිරු වූ නපුරු වූ බිහිසුණු වූ නා රජවරුන්, යකුන් තවුසන් බමුණන් තීර්ථක වාදයෙන් යුත් ගෘහපතියන් බක-ආදි බ්‍රහ්මයන්, අංගුලිමාල, ශක්‍ර, රාහු අසුරේන්ද්‍ර ආදී වූ නොයෙක් ඇත්තන් දමනය කිරීමෙන් නොයෙක් සැටියෙන් සතුන් හට වැඩ සිදුකළ ඒ තිලෝතාවත් නිකර සිත් පෙමින් වදිමි.

19. අදහස— පැහැදිලියි.

20. අදහස— රත්නයෙන් හෝ සඳුන් ආදී නොයෙක් අරවු-
යෙන් හෝ යම්කු හේ රුව නෙළීමෙන් ද ඒ රුවට මල් පහන්
ආදිය පිදීමෙන් ද නිතොර වනාවන් කිරීමෙන් සත සිත පැහැදි-
මෙන් ද අපරාමර නිර්වාණ මෝක්ෂ සාන්තිය ලබන් නම්
උන් වදිමි.

21. වරද— තම නම මුවැකුවන්.

නිවරද— තම නම මුවැ වැකුවන්. තමා හේ නාමය මුවෙහි ගැවු
කැනැන්තන්. යන්තම තමාගේ නම - ඒ බුදුන් හේ නම-
කටින් හැඩැවූ අය.

තම නම කැනැ ලුවන්— තමන් හේ නම ඇසූ අය.

වරද— බස් සැබැවයි ඇදුවන්

නිවරද— තම බස සැබැව යැයි ඇදුනුවන්

අදහස— තමා හේ වචනය සැබැ යැයි ඇදුනු අය.

22. අදහස— පැහැදිලියි.

වරද— තම සිත පැහැදුවන්.

නිවරද— තමා වෙතැ සිත පැහැදුවන්.

අදහස— තමා කෙරේ සිත පහදවාගන් අය.

වරද-ඉන් මදක් වන් වැනුවන්— මෙය නිවරද කළ නො හැකියි..

23. දෙසය යොදනුසැත් වූ— යොදුන් දෙලොසක් උස් වූ.
සරණගිනි සිටීමෙන්— පතුල් අගින් හිටැ ගැනීමෙන්.

වරද— මෙවෙනි අසිරිමක් යුත් වූ

නිවරද— මෙ වැනි අසිරිමක් වූ.

අදහස— මේ සැටියෙන් පුදුමවන් වූ.

24. අදහස— තරමක් පැහැදිලියි.

වරද— කුසුම් මත් හී

නිවරද— කුසුම් මතෙහි.

25. අදහස— සතර සිව්වන් සුතුර දෙසීමෙන් සවුවන්
හික්මවා සතර අපාය දුකින් ඔවුන් මිදීමෙන් සිව්පිළිසිඳියාවෙන්
හා සතර මහ සතර පලයෙන් ද යුතු නිවන් දුන්නා වූ සතර-
වෙසරද ගුණයෙන් යුතු වූ බුදුන් මම නිතර වදිමි.

සතර සිව්වන්— කය අනුවා බැලීම, සිත අනුවා බැලීම, හැඟීම අනුවා බැලීම, දහම අනුවා බැලීම යැ යන සිව්වන් හතර. - සතර සත්පට්ඨානාය-

සතර අව දුක— නරක, අසුර, ජේත, කිරිසත් යන අපාය හතර පිළිබඳ දුක.

සතර පිළිසිඹින්— අර්ථ යැ ධර්ම යැ නිරුක්ති යැ ප්‍රතිභාන යැ යන ප්‍රතිසම්භිද්‍ය හතර. පිළිසිඹියෙන් කියා යැ වියැ යුතු.

සවුන්— සවුවන් කියා යැ වියැ යුතු.

26. සියලු සතුන් සතුටු කිරීම නිසා උතුම් සිත මිණක් වැනි, සියලු කෙලෙස් ගිම් නිවීම නිසා. උතුම් සුර, ගහක් බඳු; දෙව්, බඹ, නා, මිනිස් සතුන් හට දෙව් තුරක් බඳු උතුම් සුගතයන් බැනි සිතින් මෙ නිතර වදිමි.
බැත් පෙමි— බැනි පෙමි කියා වියැ යුතු.

27. සිවුරු, පිටු, සෙනසුන්, බෙහෙත් යන මේ සිව් පස කැප යැයි පිළිගන්නා වූ, සොහොනේ ලන ලද පණුවන් යුතු රෙදි කඩ පාංශුකුල කොටැගන්නා වූ, පව් බැහැර කළ හෙයින් රහසින් හෝ පවක් නොකරන උසස් කුලවත් කොයෙක් දහස් ගණන් සහ පිරිස ලද තිලෝතොතාණන් වදිමි.

බෙසඳ්— වැරදි යෙදුමෙකි. බෙහෙයුන් කියා වියැ යැ යුතු.

පියල්— “පියැලි” යන්නෙන් මියැ පියල් යන්නෙන් රෙදි කඩ යැ යන අදහස නො ලැබේ. පියල් යන්නේ අදහස චූභුවි - ප්‍රභල්හ-යනුයි.

28. අදහස— අනඳ තෙරිඳුන් බඳු තමන් ගේ හිත දන්නා වූ මෙහෙකරුවන් ලැබූ රහල් තෙරිඳුන් බඳු එක බඳු රුව ඇති දරුවන් ලැබූ ඉයුයෙන් බලයෙන් නැණින් අගපත් දෙ අග සවුවන් ලැබූ සුගත් බව බඳු නොලද හැකි දෙයක් ලැබූ බුදුන් වදිමි.

මෙකරුවන්— “මෙකරුවන්” යන සේ යෙදිණි නම් මැනැවි.

දෙ අග් සව් කෙනෙක් ලත්— බලවත් වැරදි යෙදුමෙකි. “දෙ අග සව් කෙනකු ලද්” යන සේ යැ හරි යෙදුම.

නොලද් හැක්— නො ලද හැකි කියා වියැ යුතු.

29. සතර උතුරු වූ විස්සක් සවන් පා මුලේ දී.- සු විසි බුදුන් පා මුලේ දී.

30. අදහස— සියල්ල දන්තා වූ සිය පින් ලකුණු යුතු වූ උතුම් දස පැරැම පුරා මරුන් බිඳ හැරියා වූ කුලුණු මෙන් ආදී රුවන්, නිදනෙකු මෙන් සිතෙහි. කළා වූ තුන් ලෝ පළට වූ කිතු ගොසින් යුතු ගොයුම්ගොත් නම් වූ උතුමාණන් වදිමි.

ලකුන් යුත් = ලකුණු යුත් කියායි වී යෑ යුතු.

කුලුන් මෙන් = කුලුණු මෙන් යනු යෑ හරි.

ගොසයෙන්— ගොසින් යනු විනා ගොසයෙන් යනු සිංහල නො වේ.

පසිඳ් වූ = හරි යෙදුම පසිඳු වූ යනුයි.

3. දමුරුවන් මාලාව

31. දිටු දෙ සැට නිබුල් විමෙන්— නිබුල් විමෙන් දෙසැට දිටු. ශාස්වත යෑ උච්ඡේද යෑ යන සේ යුගල විම නිසා සැට දෙකක් වුණා වූ, දෘෂ්ටි.

දෙතුරු සැට-- හැට දෙ වරක්.

32. කෙළ සුවහස මත් වූ දෙවි නිකා ලෙස් කිරීමෙන්— සිය දහස් කෙළක් පමණ වූ දෙවිනිකාය සමඟි කිරීමෙන්.

33 පහසුයි.

සක්වළේහි— සක්වළෙහි යන සේ යෑ හරි. සක්වළේ හි නම් සක්වළේ වැටී යනුයි.

34. පැහැදිලියි.

බව ගිනි දල වන් -- බවයට ගිනි ජාලාවක් බඳු සවි කෙලෙස් ගිම් දලක් වන්— සියලු කෙලෙස් ගිමට ජලයක් බඳු.

සිලිලිඳු— සසුර.

35 දෙසිය එ සොළොසක්— මෙහි එ යන්න සදස රක්තට රාදුණ හිස් යෙදුමෙකි.

4. සභරුවන් මාලාව

36. දකුන් සවු— දකුණු සවු යෑ වියෑ යුතු.

37 අදහස— කපක් කල් මුළුල්ලේ නො නැවත - වසින ලද - හැම වැස්සෙක්හි මෑ පොද බිඳු ගණන මෙනෙකැයි. -කියකහොත් එයට ද- පස් සොළොවේ සියලු පස් උඳු මු.

සේ ගුළි කොටු ලකුණු තබන් හොත් එයට ද සමත් වූ උතුම් වූ නැණින් යුත් සැරියුත් සාමන් වදිමි. කතුවරයා පතන අදහස මේ යැයි හිතමි. එහෙත් ඔහු ගේ පබ්දින් මේ අදහස නො ලැබේ.

පස් පොළොවේ— පස් පොළොවේ යනුයි හරි.

38 උරගිඳු දමමින් නන්දෝපනන්දයි නමින් යුත්— නන්දෝපනන්ද යන නමින් යුත් උරග රජු දමනය කෙරෙමින්.

විජයෝත් පා— වෛජයන්ත ප්‍රාසාදය.

39 අදහස— මහ මෙර කුඩ යටියක් ලෙසට ගෙනැ ඒ මතැ පොළොව තබාගෙනැ සක්මන් කරන හොත් එයට ද සමත් වූ සියල් ඉදුමකුන් හට අග තැන් පත් වමන් සවු බුදු පුතාණන් බැති සිහින් අත් මුදුන් තබා සතුවන් වදිමි.

40 ඇදහිලි කළ මුල් අග් දම් පිළිගත් කුමෝ යැයි— අග් දම් පිළිගත් මුල් උතුමෝ යැයි ඇදහිලි කළ; නවගහස දතක් = නව අගහස් දතක්, අග්‍ර ගහස දන නවයක්.

41 තමන් ගේ පවුල් දී තම සම කළ— තමන් ගේ පාංශුකුල සිවුර දී තමන් හා සම කළා වූ. බුදුහු මහකසුප් හිමියන් හට තමන් ගේ සිවුර දී ඔවුන් ගේ සිවුර තමන් පිළිගත් පවත යැ මෙයින් සැඳහුණේ.

සවන් පුත්— බුදු පුත්.

42. සියල් හවු ගුණෙන් යුත් පින් කෙත්— සියලු ශ්‍රාවක ගුණයෙන් යුත් වූත් පින් කෙතක් බඳු වූත්,

මුලිනුපුටු කෙලෙස් මුල්— කෙලෙස් මුල් මුලින් උදුරාහළ. ලොබ, මොහ, දෙස යන තුන යැ කෙලෙස් මුල් නම්.

සදකල්— මෙහි කල් යනු වැඩි පදයෙකි. “සද” යන වදන මැ සියලු කල් යන අදහස දෙයි.

43. පුදුලු තුනි සද— මේ තෙමේ ඉදුමකුන් කෙරේ අග වන්නේ යැ; මේ තෙමේ ඔවා පිළිගන්නවුන් අතර අගපත් වන්නේ යැ ඇ විසින් බුදුන් විසින් කරනලද තුනි පැවැසුම ගැනැ වන්නට ඇති මෙයින් කියැවෙන්නේ.

44. කප් සුවහසක් මුළුල්ලේ — “කප් සුවහසක් මුළුල්ලේ” යන සැටි යැ නිවැරදි.

මුනිආණන් ගෙන් වරාටක් ලබමිනි— අනඳ හිමියන් බුදුන් හට උච්චාන් තනතුරට පත් වූයේ කොහි දී හෝ කවුරුන් හට හෝ බුදුන් දෙසන ලද දහමක් තමාටත් දෙසියැ යුතු යැ. බුදුන් හට උපදින පිණි රස අහර තමාට නොදියැ යුතු යැ යන ආ ලෙසින් බුදුන් ගෙන් වර අටක් ලැබීමෙන් පසු යැ.

45. වරද — තෙමද ගිජිඳු නාලා නම් ගිරි මේයු කල්හි

නිවරද — නාලාගිරි නම් තෙමද ගිජිඳු මෙහෙයුණු කල්හි.

වරද — මේ මුළු පැදියේ මැ අදහස වැරැදි යැ.
මෙ බලන්නැ.

“තුන් මදින් යුතු නාලා නම් ගිරි ආතා මෙහෙයු කල්හි බොහෝ සෙනෙහසින් බුදුන් හැරැදමා නොයාමෙන් ඒ රණ කකුළු ද ආදියෙහි දී වගේ දිවිය පිදුවා වූ අනඳ තෙරිඳුන්වදිමි” යනුයි බොහෝ නිවැරැදි කොටැ හෝ මෙයින් ගත හැකි අරුත. නාලාගිරි දමනයේ දී අනඳ හිමියන් බුදුන් වෙනුයෙන් තම දිවි පුද කළ වගක් මෙයින් ඇහෙයි. ඒ නො මැනැවි. වැරැදි මැ අදහසෙකි.

නොපීමෙන් — නො බීමෙන් යන අදහස යැ මෙයින් ලැබෙන්නේ. නොපිබීමෙන් යනු යැ හරි යෙදුම, එ විටැ අරුත නො හැරැදීමෙන් යනුයි.

නාලා නම් ගිරි — තනි නාලාගිරි යන නම දෙකඩ කොටැ ඒ මැදට නම් යන්න හෙළීමෙන් කිවියා වදන කාදුමමෙ යැ.

46. අදහස — හතර ඉරියවුවෙන් එකක් වත් නො කොටැ රහත් වී; ධර්ම සභිභායනා වේලායෙහි දී කසුප් තෙරිඳු ආදීන් රැස්වූ තැනෙහි මහ පොළොවැ කිමිදෙමින් ගොස් තම අස්නේ වැඩැලන්නා වූ අනඳ තෙර හිමියන් අත් මුදුන් දි වදිමි.

අනඳ තෙරිඳුන් සාමී — අනඳ තෙර හිමිඳුන් යන සැටියෙන් යැ යෙදියැ යුතු.

47. අදහස — තිලෝනා බුදුන් ගේ පාදව - පිරිත් පැනින් පුරාගෙනැ තුන් බියෙන් යුත් පුරයේ තුන් යාමයෙහි පැදකුණු කොටැ රුවන් සුතුර බෙණෙමින් පැන් ඉසිමින් සතුන් හට සෙත්වැඩු ආනන්ද නම් ඒ සුගත් මල් උතුමාණන් සතුටින් වදිමි.

48. “දෙවි ලෝ කතුන් මම ලබන්නෙමි” යි හිතා භාවනා කිරීමෙන් හතර මඤ්ඤ හතර පලක් ලැබීමෙන් කෙලෙස් බිඳැ දූමු; දසබල බුදුන් මෙන් දහම දෙසීමේ සමත් වූ නන්ද මහ තෙරිඳුන් අත් මුදුන් දී මම වදිමි.

49. රු සිරිත් ලෙව් පසිද් වූ— රු සිරිත් ලෝ පසිදු වූ යනුයි, හරි යෙදුම.

50. නව නරසිහ සුන්— නරසිහ සුන් යැයි කීම නො මැනැව්... එ නමින් සුතුරෙක් නැති.

51. අදහස — ඉතා ලෙහෙසියි.

උපනැයිසා— උපනැයි අසා. මෙ ගැළැපුම සුදුසු නැති.

52. මිලිඳු රජු නමැති ගිජිඳා හට සිංහයකු බඳු, සසුන් විලට හස් රඳු හා එක වැනි; ගුණය නමැති ජලයට සයුර වැනි මෙන් ගුණයෙන් පුන් සඳ හා එක බඳු බව සයුරට පහුරක් බඳු සියලු කෙලෙස් ගිමට ජලයක් වැනි පැණසංවත් නාගසේන මහ හිමිඳුන් මම නිතර වඳිමි.

ගුණ දල සිලිඳු වන්— ගුණ දල සිලිඳු වන් යනුයි. හරි යෙදුම.

මුහුදු සිලිඳු යැ. ඒ කෙසේ හෝ සිලිඳු කියා විකරනො වේ.

53. සැගිරිහි — මෙහි අදහස සැගිරියෙහි වැටී යනුයි, එහෙත් කිවියා මෙයින් අදහස් කළේ "සැගිරියෙහි" යන අරුතයි.

54. වරද-මුනිසුරු පිළිගත් ලක් දිව් මහා මෙ වනුයන්- නිවරද — ලක් දිවැ මහ මෙ වන උයන මුනි සුරු පිළිගත්,

අදහස — ලක් දිවැ මහ මෙවුනා උයන බුදුන් වහන්සේ මෙන් පිළිගත්තා වූ.

55. පහසුයි.

පොකුන් හි — මේ පොකුණේ කියා යැ වියැ යුතු. පොකුන් හි යන්නේ අදහස පොකුන් වැටී කියා යැ. පොකුන් නම් කොකුම් වැනි වගයක් වන්නට ඇති.

56. අදහස— නොයෙක් බුදු පුතුන් හා එක් මහැ එමින් වැහි වස්නා කල්හි තුන් මද කිපුණු ගිජිඳු ගේ පා හතර අතරේ ඉඳාගෙනැ; නොයෙක් බුදුවරුන් ගේ සිරිත වූ මහ සිව්ටත් සුතුරු භාවනා කිරීමෙන් මේ සසර නමැති ඇතා ගෙන් යම් අයෙක් මිදුණාහු ද; ඔවුන් වඳිමි. — මේ සැඳහුණේ කාල බුද්ධරක්ඛිත හිමියන් ගැන යැ. එ හිමියෝ සැඳහුණේ රජුන් ගෙන් ලක් රජ යෙන් පවා පුද ලද්දෝ යැ.

57. අදහස — එයින් මැනැ දී මලය දේව නමින් යුතු බුදු පුත් උතුමා, දතයුතු සියල්ල දන් තුන්ලෝනොනාණන් ගේ නොයෙක්

නමින් පිරුණු සසක් සුතුර මේ ලක් දිව හැට තැනෙකැ දී දෙසීමෙන් සැටක් සැටක් බැගින් මහණන් නිවන් පැමිණැවූයේ නම් එතුමා වදිමි.

58. අදහස. — ඒ බුදු පුතාණන් “තුන් පිටකයේ කුදුගොක් සතියෙහි සසක් සුතුර දෙසීමෙන් වෙහෙරේ සිටැ සක්දෙව රජහු ගේ පඩි ඇඹුල් සලස්න දක්වා හාත් පසින් හතර ගවුචක් තැන් පුරා උන්නා වූ මුළු දෙව් පිරිසින් හතර දෙනකු තබා අනෙක් දහස් ගණන් සදෙව් ලෝ ජනයා නිවන් පත් කළේ නම් ඔවුන් වදිමි. සුල්තා - සුඵනක කියා යි වියැ යුතු.

59. අදහස— ලෝ උතුමාණන් දෙසන ලද උතුම් දහම; බුදුන් — පිරිනිවන් පෑ පසු රහතුන් පන්සියයක් හා සමඟවැ පළමු-යෙන් සභා කළ (සංගායනා කළ) සිය පස සිය දහසක් පමණ වූ සවුචන් ගේ- මුදුන් පත් වූ ඒකසුඵ තෙරිඳුන් ආදි සියලු සහන් නිතොර වදිමි.

නිකෙලෙසි සිය පස් තැන් — රහතුන් පන්සියයක් යනු මේ පැවැසු සැටයි.

60. අදහස — කාලාසෝක රජුන් කලැ වාලුකාරාමයේ දී දස වන පිළිබඳ මිසදිවුව බිඳැහැරැලීමෙන් බුදු දහම දෙවැනි වර සහැයුම් කළ ඒ සත් සියයක් පමණ සහන් හා යස මහ තෙරිඳුන් ආදි සියලු බුදු පුතුන් මම වදිමි.

වැලි නම් අරමිනි — ‘වැල්ලේ අරමෙහි’ යන සේ යෙදුණා නම් ඉතා මැනැවි.

61. අදහස — දඹදිව රජ පැමිණි තෙදවන් දම්සෝ රජුන් කල දවසැ උතුම් තෙවලා දහම තුන්වැනි වර සංගායනා කළා වූ මොග්ගලී පුත්ත නම් වූ ඒ රහත් බුදු පුතාණන් හා සමඟ දහසක් පමණ ඒ සියලු සවුචන් වදිමි.

දිනසුත -- බුදු පුත්

62. අදහස — මහනාම නම් ලක් රජුන් ගේ කලැ දී දඹදිවින් මේ ලක් දිවට අවුත් සියලු තෙවලා දහම අදහස් දැනැගෙනැ ලංකාවේ සහන් සතුටු කරමික් තුන් පිටක අටුවා ලියූ: බුදුන් ගේ අදහස් දත් බුදු ගොස් හිමියන් වදිමි.

සුගන් දත් අදහස් — සුගන් අදහස් දත් යන සේ විණි නම් මැනැවි.

63. අදහස— සිරිමත් වළගම්බා නම් රජුන් ගේ කාලයේ දී බොහෝ පින් සිරිත් යුත් එක් දනවු නාවකු ගේ ඇයැදීමෙන් සිරි ලක්දිවැ අලුලෙන්හි දී දහම් පොත් සංගායනාව කළා වූ, සියලු කෙලෙසුන් බිඳින ලද ශ්‍රාවකයන් පත්සියයක් දෙනා ගේ සිරිපා වදිමි.

64. අදහස— පින්තොන් එනජලයෙන් සතුටුවන සෙමරමුවන් මෙන් නිතර පොම්නස් වෙමින් කම පිවිතේ වගේ සිල් රැකීම නිසා කෙහෙ අගැ සිරිය එල්ලා ළය දී වැදූහෝනවුන් වගේ නිතොර පවෙහි බිය යුතු වූ සඟුන් මම හැම කල්හි වදිමි.

65. අදහස— තුන් වැදෑරුම් ශික්ෂායෙහි අගපත් වූ සුපිළිපත් වූ, සසුන් විලට හංස රජුන් බඳු පිරිසුදු බුදු දහම නමැති සිංහ තෙල පුරන ලද රන් බඳුන් වැනි අග සවුවන් වූ අසු මහ සවු සඟුන් සියලු දෙනා මම වදිමි.

66. අදහස— මායා බිසොවුන් නමැති පෙරගිර මුදුනින් උද වූණ මුනිඳු නමැති හිරු තුන් ලොව නැමති අහසේ බැබළෙමින් ගොස් මරු නමැති අවර ගිරට පැමිණි කලා උද වුණු දළදා නමැති සඳ මම අත්මුදුන් දී නිතොර වදිමි.

67. අදහස— සියලු සතුන් වෙතැ මෙන් කුලුණින් තමා අතට පැමිණි ඒ පිරිසුදු නිවන් සෙන අත් හරිමින් සියලු පැරැමි පුරමින් බුදු බව ලද ඒ බුදුන් ගේ දළඳා මම නිතර වදිමි.

68. අදහස— සංඛපාල නම් බමුණු දවසේ දී සඳ් දිනක් මුහුදේ පිනමින් පිරිසුදු සිල්වත් බව පළට කළා වූ වුල්ලධර්මපාල කල දවසේ දී වැනිරි හොවිමින් ද පිය රජාණන් හට මෙන් කළා වූ, ඒ පිළිමල් වැ ආ වසවත් මරුවා බිඳහැර මෙ කල්හි බෝමුලේ දී සුඟත් බව. ලැබුවා වූ බුදුන් ගේ මේ දළදව -ලක් රජදරුවන් නිතොර පුදන්තා වූ මේ දළදව- සතුටින් වදිමි.

සක් පල් විජ කලා— සංඛපාල නම් බමුණු කලා
නිමල් සිල් පල් කළ— නිමල් සිල් පළ කළ යනුයි නිවැරදි.
පිල්මල් වූ වසවත් මරු— බර පතළ වැරදි යෙදුමකි. “පිළිමල් වූ” යන සැටියෙන් යැ යෙදියැ යුතු.

69. අදහස— පහසුයි.
තුන් කල් අත් දකුගේ— තුන් කල් අත් දකුහු ගේ යනුයි හරි සිංහල වැචහර.

70. අදහස— සංඛපාල නාග රාජ කලා දී සීලය පළට කළා වූ සාන්තිවාද නම් තවුස් කලා දී සාන්තිය කළා වූ ඒ අසයිහ නම් සිටුවරයා වුණු කල දවසැ දී සක් දෙවියා පඩු ඇඹුල් අස්න දත් දුන්නා වූ ඔබ් මුලා විදුරස්න අරා ඉදිමින් මේ කලා සවිතේ ගෙවා දනැගත්තා වූ උන් ගේ මේ දළදව අත් මුදුන් තබමින් මම සතුටින් වදිමි.

71. අදහස— රන් පැහැමත් වූ සිරුරින්; අඳුරු සමුහය නැති කොටැ නොයෙක් දියාවන් එළිය ගැන්වීමේ පොහොසත් වූ ඉතා මහත් පිරිසුදු ගුණ සියල්ල මැ යුතු වූ අතිත අනාගත වර්තමාන යන - තුන් කලා සියලු අර්ථයන් දනැගත් සක් දෙවියා ගේ පඩු ඇඹුල් ගල් අසුතට නැගී ඉදැගෙනැ තුන් මසක් කල් අබ්දහම දෙසු සතුන් හට සෙත දුන්නා වූ ඔවුන් ගේ මේ දළදව සිත් පෙම් වැඩිමෙන් වදිමි.

72. 73 74. 75 යන පැදිවලා අදහස් ලිහිල් යැ.

වරද— කිනිහිරි. පෙරුමිහි. ඉල්වආ. ගුවන්හි. අතිනි.

නිවරද— කිනිහිරි. පෙරුමිහි. ඉල්ලා ආ. ගුවන්හි. අතිනි.

76. මහා නා වක්‍රයන්— මහා නාග වනෝද්යානය මහ නා වන උයන් යැයි යෙදිණි නම් ඉමැනැවි.

77. නාග දිවයිනේ නාග සටන් බිමට බුදුන් වඩනා කලා සම්ද්ධි සුමන නම් දෙවියා කුඩයක් මෙන් ඉහලිමෙන් ගෙනැ අවුත් පිහිටුවන ලද ඒ කිරිපලු රුක් මුල්හි සමවත් සුවයෙන් බුදුන් වැඩැහුන් තැනැ දගබ මම වදිමි.

78. අයදමෙන්— ඇයදමෙන් යැ කියා වි නම් මැනැවි.

සමවත්— “සමවත්” කියා යැ හරි යෙදුම.

79. ගුවනිනි කැලණින් ගොස්— හරි මැ නොසිංහල කිය- මනෙකි.

80. සසර අවුලින් මුත් වූ— සසර පටැලිල්ලෙන් මිදුණු. මේ රහත් යැ කියු සේයි. ඉතින් ආයේ වරක් රහත් යැයි පුතා පැවැසීම කියමන කිලිටි කිරීමෙකි.

81. සිය පස රහතන් හා සවි කෙලෙස් බුන් තමන් සේ තමන් මෙන් සියලු කෙලෙස් බිඳුනා ලද පන්සියයක් රහතුන් සමඟ.

ලක් කතුන් මත් = ලංකා කාන්තාව ගේ මස්තකයෙහි

ලක් කතුන් මත් කිරුල් වන් = මෙහි කිරුල් වන් යන යෙදුම ඉතා නො මැනැවි. කිරුළ වන් කියා යැ විය යුතු.

කොවුල් සඳෙස පිටපත් කරන්නට ගොස් "ඉරාගල් කුලටකිරුල්" යන සේ ලියා එහි පැදි කිලිටි කැරැදමන්තටත් ඇත්තේ මේ සාමනේර නම මැ වන්නට ඇතැයි මට හිතෙයි.

82. අදහස— තුන් කල අත් අතැඹුල වගේ දත්තාණන් ගේ ඉතා පිවිතුරු ද හිමියන් වැඩම කරමින් බඳනාලද ලක් අහන ගේ මුදුන සරහන ලද කිරුළක් බඳු උස් වූ මුනියංගන දගබ මම වදිමි.

83. අදහස— පහසුයි

ඊ නළල්හි නළල් ද තබමින්— ඒ පිළිමයෙහි නළලේ බුදුන් ගේ ලොට ධාතුව පිහිටුවමින්

84. අදහස— සක් දෙවියා විසින් ලක් දිවැ දෙවන පැනිස් රජු හට අහසින් එවුණු ඉතා පිරිසුදු නිල් කප් කුරක් මෙන් වැඩැලා මහ මෙවුනා උයන්හි පිහිටනු ලැබුවා වූ ජයසිරි මහ බෝ රුකෙහි දකුණු සාකාව මම වදිමි.

85. අදහස— බුදුන් විසින් අයාගන්නා ලද තමන් වහන්සේ ගේ පස්පැ දිස්නා දැස නොපියාගැනීම නිසා නිල් පැහැයෙන් ඉපිලී ගියා වූ වැහි වලාවක් හා එක් වැනි වූ අනුරා පුරයේ පිහිටීම ලද දවසේ මැ රජුන් ගේ පුද ලැබූ කප් කුරක් බඳු ඒ දකුණු මහ බෝ මම වදිමි.

86 බැන්දවූ සුරියන් උස්— නොමනා සන්දි කිරීමෙකි. බැන්දවූ අසුරියන් උස් යනු යැ එහි විසන්දි රූපය.

87 අදහස— කෙළක් අගනා රිදී හස්තේ බුදුන් ගේ ධාතුව වැඩැ උන් කල්හි; බුදුන් ගේ අදිවන පරිද්දෙන් මැ දෙ සල් ගස අතරේ පිරිනිවනේ දී බුදුන් හොත් සේ ඒ ලෝ උතුමාණන් ගේ රුව මැවෙමින් - මෙ සේ - නිදන් කම සිදු වූ ඒ අසදිසි දගබ නමදිමි.

88. සඳස නිසා පිරිහීමක් සිදු නො වූ හොඳ මැ පැදියෙකි.

89. අදහස— අකු ධාතුව ඇත් රජු ගේ කුඹුකලයට වැඩම කළ විටැ ගණ්ඩමබ නම් අඹ ගස මුලැ දී වගේ පෙළහර දක්වමින් නිදහන් වන් දවසේ දී සිරිලකැ වූ නොයෙක් දගැබ තෙමී ද එසේ වූ පිවිතුරු අකු දව යුතු පුපාරාම සැය වදිමි.

90. අදහස— දන පිත දෙකෙහි නීති ලොල් සිත් ඇති අබා නම් යම් රජෙක් රන් ගොනකු ගේ කුසෙහි බුදුන් ගේ ධාතුන් පුරා තබා එක්සිය අසූරියනක් උසින් යුතු වූ බැඳැවීමෙන් පුදන ලද ඒ අබයගිරි දඟබ මම අත් මුදුන් දී වදිමි.

(අප මෙ සේ අදහස ගත් නමුදු රන ගොන් කුස් හි යනුයෙන් හැඟෙන්නේ රන ගොන් කුස සුගන් දයෙන් පුරන්නට ගොස් රජු ඇදපෙරැළණ වගයි.)

91. සවන් ගේ— බුදුන් ගේ යන අදහස දෙන්නට යෑ මේ පදය යෙදුණේ එහෙත් වියරණය කාබාසිතියා කළ යෙදුමෙකි. සවනුන් ගේ යි නිසි යෙදුම.

මෙ ලක් කත් කිරුල් වන්— මේ ලක් අභනට කිරුළක් වොටුන්තක් බදු යනුයි කිවියා මෙයින් පනන අරුත. එහෙත් ලැබෙන අරුත 'මේ ලංකා කත ගේ කිරි උල් පත බදු' යනුයි.

92. අදහස— "කුස රජු කලා සක් දෙවියා දුන් අටවක් නම් මැණික ගෙනෑ අවුත් ඒ තුළට බුදුන් ගේ උණු ලොම් දව වැඩම කිරීමෙන් එය පිහිටුවා සේල සෑය තැනුණ වගක්." සමහරු කියන බවයි මේ පැදියෙන් හැඟුවෙන්නේ.

93. අදහස— සිරිලක් දිවෑ සැපත දැරුවා වූ තෙදවන් මයුරා-සනායා ගේ දෙවොල අසලා බුදුන් දහැනින් වැඩැහුන් තන්හි බදනාලද, මහසෙන් දෙවියා සොමනසින් නිතොර ඒ පුද කිරීමෙන් නැමැදුම් කළා වූ ඒ කතරගම දඟබ මම අත් මුදුන් දී වදිමි.

94. පහසුයි.

95. පැවිදිවනුවට කැමති වූ මහබෝසතාණන් තමන් ගේ හිසැ කෙස් සිඳෑ වොටුන්න හා සමහැ අභයට ළු කලා, සක් දෙවියා ඒ රන් කරඬුයෙකින් පිළිගෙනෑ දෙවි ලොවෑ තබාලා සිළුමිණි නම් සෑය බැඳීමෙන් වදින ඒ සෑය මම වදිමි.

96. අදහස පහසුයි—

මහාසත් යනු මහසත් යන සේ වියෑ යුතු.

සිව් දෙනෙක් මත්— යනු මහ මෑ හඬු යෙදුමෙකි.

හත්සළු දුන්— යන තැන එෑ යන්න ගුරු කළ සේ නො මැනෑවි.

97. පහසුයි.

98. සව් සමාවත් යෙදීමෙන්

මෙය සව් සමාවත්හි යෙදීමෙන් යන සේ යැ නිසි.

99. අරුත පහසුයි.

100. බිම්සර නම් රජු ගේ ඇයැදීම නිසා රජගහා නම් ඒ පුරයට බුදුන් වැඩැලා දිය පොළොව අවසන දක්වා මැ මිහිකක වෙවුලමින් පිළිගන්නාලද වෙළවන අරම මම සිත පෙමින් වදිමි.

101. අදහස පහසුයි.

102. යකු බස පෙළ දහම සඳස් ආදියත් බෝ කලක් ලක්දිව පවතින සේ තමන් දන් හැටියට මැ සියල්ල දන්වා අතැවැසි හෙරණන් ආදීන් සමත් බවට පමුණුවා නොයෙක් සේ උසහ ගැනීමෙන් දිවි පුද කරමින් සසුන වැවු.

103. කුලුණු බලයෙන් ද නුවණ බලයෙන් ද අපිස් - අල්පේඡනා- ආදි නොයෙක් යහපත් ගුණයෙන් ද යුතු නිතොර අරණෙහි විසීමෙන් තුන් සතුටින් සිත සතුටු වූ සසුන් නැමැති අහසේ දිලිසෙන පුන් සඳ හා වැනි පිරිසුදු වූ සරණකර නම් ඒ බුදුපුත් උතුමාණන් ගේ

104. පා සෙවණේ වැඩි සඳ සතර - ශබ්ද ශාස්ත්‍රය - සඳස හා දහම ද බිඳක් දනගත් අතැවැසි සාමණේර නමක් 'නිවන් සෙත ලබමි'යි සිකින් යුතු වැ පැදි සියයක් පමණ වූ මේ තෙරුවන් මාලා සිලෝව සිය බසින් බැඳීමෙන් තුන් ලොවේ පළට වූ තුනුරුවන පිළිබඳ

105. නොයෙක් ගුණ වැනුමෙන් ද සිත් පෙම වැඩීමෙන් ද වැඳීමෙන් ද; මෙයින් මතු හතර අපායකට පත් නොවීමෙන් සසරෙහි ඇවිදීමෙන් යහ වැඩ පිණිස මැ යෙදීමෙන් දෙ යැට මිස දුටු නොගැනීමෙන් නිතොර කලණ මිතුරන් ඇසුරු කිරීමෙන්

106. පැණසර ගුණ තේජස් ගුණ ද යුතු වෙමින් ලෝ පසිඳු වැ මෙමනී බුදුන් දකැ ඒ බුදුන් ගේ සසුනෙහි පැවිදි වැ සියලු පිළිවෙත් දම පිරිසුදු වැ පිරීමෙන් ජීවිතය රක්නාක් මෙන් සියලු සිත පද නො බිඳැ රකිම වා යි පැතුම කෙළේයි.

107. දෙමාපියන් ගුරුන් වත් තෙරුන් ද යුතු සියලු සත්හු හිතවත් නොහිතවත් සත්හු හතර අපායේ වසන සත්හු දෙව් මිනිස් බල යනාදීන් යුතු හැම සත්හු මැ මා තෙරුවන් වැදීමෙන් ලත් මේ පිනිත් සතර අපාය දුකින් මිදී මෙතේ බුදුන් දකිත් වා!

RS
Rs 1.1
KERU

89798

